

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף כג-כד
הלכות נטילת ידיים שחרית ב' אות טז
הלכות נט"י שחרית ג אות א-ג

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח דף כ"ג-כ"ד הל' נטילת ידיים ב-ג

להפוך כל יום של שירה וגאולה

בסיום הלכה ב' מגלה מהרנ"ת את כח היין בר' כוסות, ואיך ע"י קידוש בשבת ויו"ט ממשיכים עלינו את הקדושה של ליל הסדר, אור ההשגחה ונפלאות שאין שום טבע כלל ורק ה' לבדו משגיח עלינו. ולכן אומרים שירה על היין. כי בגלותנו היום אנו בין הגויים ונמשך עלינו ההסתרה, אך לעתיד לבא יתוקן העולם, ונראה שאין השמש מאיר רק הכל ניסים, רומם צומח ישיר לנו, ויגלה לנו ויכניס בנו השגות אלקות, ונבין כל דבר למה הוא כך, וכן כל מה שנעשה בעולם יכניס בנו השגות אלקות. זה יהיה לעתיד לבא.

אך אנחנו צריכים להמשיך את השיר הזה היום, כמו שרבינו מלמד שהקב"ה ממשיך השגחה מלעתיד לבא, ההארה הזאת שאנו מקבלים, עי"ז אנו יכולים לצאת מכל הצער, מכל היסורים והגלות, ונעשה בחי' ים גדול, ניסים ונפלאות שמגלים גדולת ה'.

וזה בחינת (ברכות לה) אין אומרים שיר אלא על היין, כי כל השירות הם נמשכין מבחינת עלמא דאיתי שאז יתער שיר בעלמא, כמו שפתיב בזהר הקדוש בבחינת אז ישיר משה 'שר' לא נאמר, אלא "ישיר" מכאן שעתיד לשיר לעולם הבא, כי עקר השירה מבחינת עולם הבא שאז ישיר משה וכו', כי אז יתער שיר בעלמא ומשם נמשכין כל השירות לעולם הזה שמשוררין וממזמרים על הנסים, כשאנו משוררים ומזמרים לה', צריך להמשיך את הדעת של לעתיד לבא, כשה מוציא אותנו ממצרים, וכן בכל פעם שאדם מכיר כמה ה' עוזר לו, אזי בשירתו הוא ממשיך את השיר מלעתיד לבא שיתגלה ההשגחה. כי כל הנסים נעשין על-ידי שהשם יתברך ממשיך בחינת השגחה מסוף העולם מעולם הבא לזה העולם כנ"ל, ואזי כשנעשה הנס, אנו ממשיכין גם כן בחינת שירה מעולם הבא לזה העולם וזה בחינת כל השירות של הנסים ועל-כן אין אומרים שיר אלא על היין, הגם שהיין הוא ענין קטנות ובלבול הדעת, בחי' גלות ושכחה, אנו מהפכים אותו לגרלות המוחין לדעת גדול מאד, כמו בקידוש ובליל הסדר, כי אז היין נכלל בקדושה בבחינת דעת של השגחה וזה עקר בחינת השיר שממשיכין בחינת השגחה, שזהו בחינת השיר של הנס לזה העולם ועל-כן אומרים השיר על היין וכו"ל. וזה בחינת ר' כוסות יין של פסח כנגד ד' מלכיות, כי כשנכלל היין בקדושה בבחינת השגחה, על-ידי זה נכנעין כל הגליות של כל הד' מלכיות, שעקר כחם הוא על-ידי הטבע כנ"ל ועל-ידי ההשגחה שנתגלה על-ידי הדעת שנמשך על-ידי ה' כוסות יין, על-ידי זה נתבטלים כלם וכו' וכו"ל.

ולעיל ביאר ר' נתן שגם ד' בנים הם כנגד ד' מלכיות, ובכתבי האריז"ל מבואר שענין ד' הבנים הוא דרכי המשכת הדעת לתוך האמונה, היינו שצריך לעורר את הקושיות ולהמשיך אמונה. אך שורש התשובה, האור והחיות שממנו מקבלים תשובה וביטול הקושיות, זה בא משפע הכוסות, ד' דרכי השפעת עולם הבינה שנמשך בליל הסדר.

כוונת פרטי ליל הסדר לאור דברי ר' נתן בהלכה זו

ומכלל דבריו בהלכה זו מובן לנו סוד ליל הסדר. ונוסיף לפי דבריו גם מה שלא הזכיר להדיא. כי ההכנה לפסח בבדיקת חמץ, בודקים בחורים וסדקים בחימוץ הלב שהם הקושיות שע"י טבע, ושורפים באש בערב פסח את כל הקושיות שיצאו מהאש, ומתחילים לחיות בעולם הזה בלי

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב-ג

חימוץ הלב, לזכות לאכילת מצה ז' ימים, שבהם מקבלים את האמת אמיתי שאין עוד מלבדו כלל, אין טבע בכלל. כי בכל השנה מעורבים בתוך הטבע בכמה דרכים, עסקים עם אנשים, וכל מיני סידורים ולפעמים דברים קשים ומקרים מתחדשים, שאנו צריכים להפוך את זה לדעת שאין מקרה, אלא להחזיר הכל להשגחה, וזה עושים ע"י אכילת מצה בז' ימי הפסח, מיכלא דאסותא.

בר' כוסות נמשך הדעת שלעתיד לבא, קדש אשר בחר בנו מכל עם, והוציא אותנו מכל הסתרה, שנזכה לקדש הדעת ע"י היין, להפכו מיין המשכר לקדושה, ורחיצה, ע"י המים שבהם ממשכים את הדעת של לעתיד לבא, להטהר ממש שנרמה לי שאני עושה דברים לכו. וכן ענין כרפס ידוע הוא ענין קטנות, ס' פרך, מציאות הקושיות שמפרכים, לטבל אותו במי מלח, בדעת של הצדיק, שמגלה השגחה. יחץ חוזרים אל המצה לשבור את המצה, לגלות שני סוגי הארה ממצה, אחד בשביל הגדלות הגדול, והשני שמתקן את הקטנות, וכן מרור כורך, לכרוך יחד הארת הדעת הגדול יחד עם הקושיות. ויש ר' בחינות של אכילה מצה, מוציא מצה כורך וצפון. ד' מוחין כנגד ד' הקושיות, שהם שורש ד' הכוסות. ואז מתגלה שלחן עורך, אכילה בקדושה שעל ידו זוכים להשגחה והתעלות מטבע, וזוכין לכהמ"ז בהתחדשות על הארץ הטובה, ואז נתגלה שירה על היין, הלל ונרצה. ונשאר טעם של השגחה לכל השנה.

כח האדיר שיש בלימוד התורה יחד עם ההלכה שעליה

ולא רק בפסח וחודש ניסן, אלא זהו מצות זכירת יציאת מצרים בכל יום, שאנו צריכים להתחדש בכל יום להמשיך עלינו את האמת, לצאת מהשקר, וזה נעשה ע"י הדרך המופלא שר' נתן מראה לנו איך לקום בבוקר ולהתחדש, ע"י חצות וכו'.

יש לציין שבהלכה זו יש בה כח אדיר מאד בפשטות, אם לומדים את תורה ר"נ יחד עם ההלכה הזאת, כשיש לאדם איזה צער ועגמת נפש, הוא ממש יוצא מזה, ויכול להמשיך על עצמו כזה חיות, אור של דעת שמציל אותו, ומכניס לו דעת להצילו מכל צרה ומכל דבר שעובר עליו, וכך יוכל להתעלות לדעת כזה שזה ממש ביטול הבחירה.

והנה למדנו ללמוד כמה הלכות, הלכה ראשון בדרך של חיזוק, השניה לצאת מתאוות ממון בכל יום, השלישית לבנות אמונה ולצאת מכל הקושיות, הרביעית איך לזכות להשגות אלקות, לבנות את הדעת של השגות אלקות בגין רישתמודעון ליה עם הצמצומים של ר' נתן, וההלכה החמישית לזכות לאור הדעת של לעתיד לבא, בכח הגבורה של הבעל כת. וכן בהל' נט"י, בחי' מלכות להפוך הסתרה לדעת גדול מאד, ובזאת ההלכה, אהה מה שר' נתן ממשיך עלינו בהלכות האלה דרכי חיזוק בענין האמונה. לבנות את היהדות ולחשוב מהשי"ת, כי אנו צריכים לדעת שבלי ההלכות האלה אנו רחוקים מאד מאד מהאמונה, הגם שב"ה אנו מאמינים בהשי"ת בכלליות אך אנו לא משתמשים עם האמונה למעשה מה שהאמונה צריכה להחיות אותנו, ולכן התפילה חלשה והאדם חלש ועובר עליו מה שעובר.

ר' נתן מקשר כל דבריו עם פעולה מעשית

ר' נתן מקשר את כל דבריו עם מעשה, ועיקר דבריו כאן הוא מעשה הקימה מהשינה, לשבר את השינה ולקום בחצות, שזה מסוגל באופן שאין לשער ולספר, לשבר את הטבע והגלות,

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב-ג

ולחמשיך אמונה ולשנות את האדם לגמרי, שזה עיקר הפיריון להוציא אותו מהדינים ותאוות ממון ודאגות, ולעורר בו הנקודות הטובות. כמו שלמדנו בהמשך כל ההלכות האלה, מה שחצות מסוגל.

ומכלל ההלכות האלה מובן שר' נתן בונה את זה על סדר השכמת הבוקר, איך להתחיל את היום, שזה עיקר דרך רבינו להתחיל בכל יום התחלה חרשה, כמי שלא התחיל כלל להכנס בעבודת ה', ומה שהיה אתמול, זה עבר, לגמרי לא שייך אלי. רק להתחיל בכל יום להכנס לעבודת ה'. ואע"פ שר' נתן לא חוזר בכל יום הלכה את הסדר של העבודה. בדרך כלל בספרי העבודה מזכירים בדרך כלל איזה ענין פרטי, כהכנעה ועונה, או קרושה, בדרך רבינו זה אופן אחר, רבינו אמר שאינו אומר מוסר כלל, כי באור תורת רבינו נמשך עלינו נשמה, חיות. המוסר עובר אלינו מרבינו בדרך השיחות שמלמד אותנו עם מה לבלות את היום, בתפילה, להתאמץ להתפלל בכונה, ולהתאמץ בהתבודדות לדבר דיבורים לה' עם אמונה, ובלמוד התורה רבינו נתן לנו דרך לעורר אותנו שלא להתבטל מדברי תורה ע"י מה שאין חברותא ואין הבנה לכל מה שלומד, אלא יורד אלינו להתמיד בלימוד התורה בכל דרך שאפשר, ולתפוס גמ' שו"ע וספרי הצדיקים, ולזכור שלא נשאר מהאדם רק זה, שאר הדברים חולפים ואינם, וככה אנו יוצאים מכל מניעה וזוכים ומבלים את היום בתוך לימוד התורה, ותפילות, והתרוממות הלב, שזה ענין הרוחני והרביקות בה'. ולחטוף מצוות ובמעשים טובים צדקה וחסד. שזה עיקר עבודת האדם, תורה ותפילה והתרוממות הלב. ועי"ז לשבר את המדות רעות והתאוות והנפילות, ולשוב בתשובה בכל פעם.

העיקר הוא היגיעה, ומה עושים כשאי אפשר להתייגע?

כמוזן שבכל עניינים האלה יש מה שצריך לקבוע את עצמו בתוך זה, הזמן לזה הוא לפנות בוקר להתמיד בתורה, ולגמור כמה שיעורים בתורה ובתפילות, להתפלל בבוקר במח זך ונקי, בהתעוררות גדול, זה הרי ענין אחר לגמרי, רבינו אומר שהעיקר זה היגיעה. עיקר היגיעה הוא בשעת התפילה, לעמוד לפני ה' ולהרגיש גדולת ה'. ועיקר היגיעה זה בהתבודדות לא לרמות את עצמו, ולדבר דיבורים אמיתיים, לשוב בתשובה באמת, לחזור באמת בתשובה בכל יום, ולברוק מה אני עושה באמת, ולהתחרט. זה יגיעה גדולה. וכן לעמוד בתורה לבנות את המח שיוכל לחשוב דברי תורה, באור ספרי רבינו וזה"ק, להבין איך לחשוב מה, בצמצומים השגות אלקות ודעת, שהכל רק בירור הניצה"ק, כשעוסק בתורה שמדברת מאלו העניינים, דבוק באור התורה, והגמ' והשו"ע הוא הכלי לזה. ר' נתן מחזיר לנו את כלל האור הזה.

ומי שאינו יכול להתייגע, כמו בקימת חצות שהוא אדם חלש או צריך ללכת לעבודה מיד בבוקר, וכן בקדושת אכילה יש כמה וכמה ירידות בזה, הרי יש אצל רביה"ק כ"ב הרבה התחזקות, ולכן יאחז במשהו בהתבודדות ובשיעורים קבועים בתורה, זהו כלל הדרך שמבואר בשיחותיו של רביה"ק, העצות של הרבי בפשטות ובתמימות, בלי לשנות ח"ו. ובוודאי שאפי' כשלא רוצים לשנות שום דבר, אבל בימינו, כשמצמצמים דברי רבינו בדברי חיזוק, בכמה קונטרסים וספרים שיוצאים לאור, להכניס אמונה ודעת, בנקודות. הרי מצוה גם כך להבין איך דברי רבינו מונחים עלינו גם כך, גם ביום שלא הצליח לגמור השיעורים באותו היום, שלא יפול ברעתו, וגם כשלא מצליח לקום חצות, שלא יפול ברעתו. כמו שרבינו אמר משל, כשיש שריפה צריך לראות שיתפוס רק דברים שהוא צריך. קח את זה לאט לאט, רק במה שאתה

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב -ג

מצליח. מה שלא זכית. תתקדם בישוב הרעת. אם אדם לא יכול לקום בבוקר, ילמד בלילה. ואחר התפילה ישים לב לשמור את הזמן, ללכת עם ישוב הרעת, ליישב דעתו לזכור את ה'. וכאשר יפול ויתבלבל יקח חיות מהרבי, לחזור לתפילות ולדיבורים עם ה'.

ואז יזכה לאור של הרבי שכלול בז' ההלכות שלמדנו, רבינו לא חוזר על ההנהגות הפשוטות, זה קטע אחד בכל הלכה, אלא שמראה לנו במה הכל תלוי. כמו הלכה זאת שלמדנו בעת, תלוי על קימת חצות ועל תיקון אכילתן של ישראל בקדושה, ותלוי על זהירות מין, שזה עיקר היגיעה לקיים. אבל איך שיהיה צריך לקחת את האור של הרבי, הכח של הרבי הגדול, שממשיך עלינו כל זה במתנה. וגם כשעובר על אדם, וקם באיזה שעה שהוא קם, לא יתבלבל כלל, רק יתחיל בכל פעם מחדש, זהו האור המופלא של ההלכה הזאת.

דברי ר' נתן הם לבוש וצמצום על כל דרכי עזמק הקבלה, לכל נפש לכל מצב

וכן למדנו באלו ההלכות כונות פרטיות איך לקבל הפסח, שזה משנה לגמרי את האדם, שזה למעשה לבוש וצמצום על כל כונות כתבי האריז"ל ויותר עמוק מזה, רש"ש ועוד, הכל מובן בתוך דברי ר' נתן לעובדא למעשה במה ששייך לנו, כל כונות האריז"ל הם כוונה למי שזה שייך, וגם מי שזה שייך לו, הרי העיקר לחשוב מהשי"ת, וזה ר' נתן מביא לכולנו, שזהו דרך של הבעש"ט ורבינו, הלבוש הזה יורד אלינו, איזה ליל הסדר, מצה אחרת לגמרי, וכן בענין חנוכה שלמדנו בהלכה קודמת, ובכלליות ענין הקימה לפנות בוקר, כשחיים עם דברי ר' נתן, לא רק שקמים בבוקר אלא שזה ענין אחר, בנין חרש, שאני יודע מהשי"ת, לבא להשגות אלקות ולבנות האמונה, ולדעת שאין טבע רק השגחה והשיר שיתער עתיד. ולא רק בפסח, אלא כל יום בחיים זה יום של שירה וגאולה, וזה עיקר היגיעה לזכור האור שרבינו נותן לנו, לנסות לעשות את המעשה לקום ולהתבודד וכו', ואם לא הצלחתי, לא אפול ברעתי, ובזה נזכה לקבל דברי ר' נתן כראוי, יחד עם קיום המעשים שאומר לנו מה לעשות, יחד עם אור מציאות האמת כמו שמבואר בדברי רבינו, ולהמשיך את זה לכל אחד בכל כלי שאפשר, כשהכוונה שאח"כ יקבל את זה מר' נתן, וכך נזכה ללכת בדרך האמת ולהצליח למה שצריך להגיע.

הלכות נטילת ידיים שחרית הלכה ג:

ענין נטילת ידיים אחר השנה, על פי התורה "כי תצא למלחמה בלקוטי תניינא בסימן פ"ב עין שם בל התורה:

בכדי לגלות מלכות ה' מוכרח בחי' שלא כסדר

א) והכלל לענייננו, כי יש בחינת כסדר ושללא כסדר, שהם בחינת (תהלים קלט) אָחֹזֵר וְקָדַם צָרְתָּנִי וְכו' בחינת אָדָם וְחֹהֵה א' ב' ותשר"ק, קדם הוא שנמשך אור ומוחין כסדרן, אחר הוא בחי' מלכות, מדת הדין, שצריך להעלותה ולהחזירה לכסדר. בחי' ניסן ותשרי. כי אָדָם הוא בחינת הוי' במלוי אֶלְפִין גְּמִיטָרִיא מ"ה, שהוא בחינת כסדר, בחינת קדם, בחינת א"ב כסדר ויש לציין שבתוך מ"ה שהוא בגימ' אדם, יש בו שם הוייה ועוד י"ט בגימ' חוה. (כי כ"ו עם י"ט הם מ"ה) הרי שאדם עצמו כלול גם משלא כסדר. וחֹהֵה הוא בחינת הדיבור, בחינת וְלִלְיָה לְלִלְיָה יְחֹהֵה, בחינת מלכות פה וכו', בחינת תשר"ק שלא כסדר, בחינת אָחֹזֵר וכו'. כשהקב"ה ברא את

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב-ג

העולם רצה שיהיה עולם שלא כולו אור ומוחין, אלא גם יהיה הסתרה כדי לגלות מלכותו ית', והנהגת עוה"ז הוא ע"י הדיבור, דברי תורה, משנה גמרא, בחי' מלכות. וכן דברי תשובה שאדם שב בתשובה לחזור לשמוע בדברי השם, וזהו בחי' חוה. הרי שבחי' אדם הוא עצם התגלות אלקות, כל מה שהצדיקים מגלים לנו, להמשיך כבוד ה', והתיקון שצריך לעבור בעוה"ז הוא בבחי' חוה, דיבור. ובוודאי ברבר הזה כלול סודות עמוקים מאד, רבינו מלביש בתוך זה, ענין נצרך מאד לחיי האדם.

שורש הדינים מה שאדם מתעקש שילך לו כמו שהוא רוצה

זוה שאנו רואים שלפעמים הולך לאדם שלא כסדר, זה נמשך מבחינת שלא כסדר הנ"ל, על-ידי שמחלק בחינת שלא כסדר מבחינת כסדר ועקר הפגם הוא על-ידי גדלות שאומר, אנא אמלוד, שפזה הוא מחלק בחינת חוה-מלכות לעצמו ומפריד אותה מהקדוש ברוך הוא ואזי אינה בשלמות היינו שרוצה שהחיים יהיו באופן אחד, וזה מתנהג לו באופן אחר, הן במעמד פרנסה, או כבוד, או בבית, וכו' וכו', כל אחד יש דברים שהולכים לו כסדר, ופתאום יש דברים שהולך שלא כרצונו, בדרך כלל עובר אז מאד על האדם וזה לא פשוט לפעמים זה תופס את האדם עשר שנים, כי זה ענין 'אנא אמלוד' שורש שבירת הכלים וניקת הקליפות, בכל מה שעושה שלא כרצונו, שבזה נכנס לנצחונות ועי"ז נכשל, חוץ מהצער ועגמת נפש שעובר עליו, ושוכח ממלכות השם, כי עסוק בנצחונות שלו, ולבו רוי ושבור מאד. רבינו מכניס לנו את מציאות המופלא הזה ששני המררגות שיש בעוה"ז אחור וקדם, ואין לחלק בין כסדר לשלא כסדר, רק להאמין שגם השלא כסדר יש בו סדר שה' יודע את הסדר שבזה, אני מבטל את עצמי, ויודע במחשבתי, חשוב מ"ה, אני כלום, ה' מנהיג את העולם בשבילי, והוא בוודאי יעזור לי, זהו המשכת הרעת שיהיה אמונה. אך כשמחלק את השלא כסדר, ומתעקש שיהיה דוקא כרצונו, אזי ממשיך לעצמו את המלכות, ומפרידו מהשי"ת רח"ל, ואין יחוד קוב"ה ושכינתיה ח"ו.

פי עקר חיותה מ"ה, הינו השכל, שכל של אדם שיודע מהשי"ת שהוא בחינת כסדר, פי שלמות כל הדברים אינו אלא בשם מיוחדים ומקשרים בו יתברך, שאז מקבלין ממנו יתברך חיות בשלמות. אנו צריכים להשלים כל דבר, שינה, אכילה, טרדות, פרנסה, צריך להשלים כל דבר, ע"י שמקשרים את זה קצת ע"י אמונה להשי"ת, אז אין הדבר מפריע אלא מתברר

אדם יכול לשמוע שיעקר התשובה להשפיל את עצמו, ולא יוכל לחיות עם זה רק בנח הצדיק

והחיות הוא המוחין וכו', בחינת חכמה כ"ח מ"ה, שהוא עקר החיות, בחינת החכמה תחיה, בחינת מ"ה חיינו מה פחינו וכו' ומ"ה הוא אדם וכו'. הוא לשון הירושלמי, מה אני ומה חיי, כך אדם צריך להכניע ולהשפיל את עצמו בכל מה שעובר, ולקבל באהבה, ולחיות בבחי' מ"ה. נמצא, זאת הבחינה חוה-מלכות פשהיא מקשרת לאדם לבחינת מ"ה, הינו להקדוש ברוך הוא, אזי יש לה שלמות וכו'. וזהו, "לה' הארץ ומלאה וכו'" ארץ בחי' שלא כסדר, אך יש לנו כח למלאות את הארץ שאין לה חיות, ולזה אנו מבקשים זכרינו לחיים, שיהיה חיים טובים פרנסה ובריאות וכל טוב, למלכות את הארץ להכניס שם חיות. וכמה שאדם משפיל את עצמו זוכה שיהיה לו כסדר. וזה עיקר התשובה, מלבד ענין התשובה על לקיים שו"ע ולצאת מהחטאים מדות ותאוות קשות, כאן בזה המאמר מתגלה עיקר גדול בתשובה שהוא להשפיל את כבודו

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב -ג

ולא יעשה מעצמו מציאות. כי תורה פ"ב מקושר עם תורה ו'. שרבינו מאריך שעיקר התשובה הוא ישמע בזיונו וידום וישתוק, ולא יקפיד על כבוד עצמו.

אדם יכול לשמוע את זה בקלות, אך לקיים את זה למעשה, זה כמעט בלתי אפשרי, בכדי לקיים את זה צריך את הקדושה של חודש אלול, שזהו זמן של תשובה, שמתעוררים בו מדות הרחמים אז מתחילים להבין גדולת ה', להבין מה זה מלך הכבוד, ולבא לר"ה להתגלות מלכותו ית', ואדם מתחרט כמו שצריך, ומשפיל את עצמו, ואז כשבא לר"ה מתוך מה שביטל את עצמו לגמרי, אז זוכה לכל טוב. ויוצא מהדין בחסד ורחמים.

וְאִזִּי הוֹלֵךְ לֹו לְהָאָדָם כְּסֹדֵר, כִּי בְאֶתֶר דְּאִית דְּכַר נֻקְבִי'ה לֹא אֲדַפֵּר תַּמָּן (זוהר חוקת קפג). שזהו עיקר תיקון הנסירה בר"ה, שנחזור לבחי' דבר, לכסוד, כי הדין שעובר על אדם אינו פועל כלל, רק פועל שם מ"ה, רחמים גדולים.

כשארם מפריד את עצמו מה', עובר עליו בחי' דוי, צער וצרות. וצריך להמשיך עליו שם מ"ה בחי' יו"ד, נמצא, כי בחינת חוה שלא כסדר, נתבטלים על-ידי האדם כסדר ובחינת כסדר נקרא יו"ד, שהמלכות הנקרא רלי"ת לית לה מגרמה פלום והקב"ה ממשיך לה חיות החכמה הנקרא יו"ד וזה יוד ואו דלת וזהו, "אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפיד" אל תאמר כפיד' אלא כפיד', הינו יוד גימטריא כף פנימיות הענין מבואר מתוך תורה ו', ענין כ' הוא ב' פעמים י', לזכות לשני הדרגות של אמונה ודעת ע"י שישמע בזיונו וישתוק.

וּבְשִׁמְחֻלָּק אֶת הַד' לְעֵצְמוֹ וּמְמַשִּׁיךְ לְעֵצְמוֹ חַיּוֹת מִמֶּנָּה אִזִּי נַעֲשִׂית לֹו שְׁלֹא כְּסֹדֵר וְכוּ' וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לֹו שְׁלֹא כְּסֹדֵר, כִּי הוּא בְתוֹךְ בְּחִינַת שְׁלֹא כְּסֹדֵר, הֵינּוּ מַלְכוּת חוּה תְשׁוּבָה. וְעַל-כֵּן בְּשׁוֹרָא אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ לֹו שְׁלֹא כְּסֹדֵר יֵדַע שִׁישׁ לֹו גְדֻלָּתוֹ, הֵינּוּ אֲנֵא אֲמִלּוּךְ, יַעֲשֶׂה תְשׁוּבָה וְיִשְׁפִּיל אֶת עֵצְמוֹ וְיִהְיֶה בְּחִינַת מ"ה, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (שמות טז), "וְנַחֲנוּ מִדָּה" וְאִזִּי נַחֲזֵר חוּה לְבְּחִינַת אָדָם, לְבְּחִינַת מ"ה וְנַעֲשֶׂה כְּסֹדֵר וְכוּ', וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל וְכוּ', עֵינַן שֵׁם פֶּלַח זֶה הֵיטִיב:

יש חסד גדול בעצם הידיעה שכשלא הולך כרצוני סימן שיש גאווה

בלי רבינו מי חושב על דבר כזה? זהו עיקר ההתקרבות לרבינו, לדעת שכשהולך שלא כסדר ידע שיש לו גאווה, כל אדם יש לו גאווה בוודאי, קשה לעקור את זה מהאדם רק ע"י מוחין דגדלות ודביקות גדולה להרגיש את ה', אז שייך קצת. אבל הגאווה זה בעיה שהולך תמיד עם האדם, רק כשמתבטל אל הצדיק, רק ככה יכולים לשלוט על הגאווה. כי הגאווה שולט על האדם שהוא רותח, כאוב, ובלבולים שמסבבים כל צעד בחיינו, אפילו לא שמים לב לזה. רבינו מגלה שכשאתה רואה שהולך שלא כסדר, תדע שיש לך גדלות ועי"ז אתה מסלק ממך את בחי' מ"ה ואתה נשאר בבחי' מלכות לבד, בחי' לילה שלא כסדר, לכן ישפיל את עצמו בבחי' ונחטו מ"ה, ויחברה לבחי' כסדר. והוא הכח בחודש אלול שמושה רבינו מקהיל את כולם, הן בקי ברצוא מי שיש לו איזה דבר בקדושה, ידע שצריך ללכת יותר, לזכות לדעת מה, לעשות תשובה שלמה, והן בקי בשוב, כשאין לו ידע שה' איתי עמי ואצלי, ויש לי חלק בכבוד ה'. וזהו ענין קדושת חודש אלול שע"ז שייך שאדם יצא קצת קצת מאחיזת הגאווה והגדלות. והו ענין הר"ה של הרבי. שאז יכולים לזכור את ה' בכל השנה, ולצאת מכל ענייני העקשנות וגאווה ודברים כואבים לנפש. ואז לימוד התורה לשמה, ובתפילה יכול להרגיש את ה'. עד כאן כלל מאמר פ"ב.

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב-ג

ב) וזה בחינת נטילת ידיים שחרית בקומו משינתו, כי יום ולילה הם בחינת אדם וחוה, בחינת כסדר ושלא כסדר וכו', כי אור יום הוא בחינת אדם שהוא חכמה, כי האור הוא בחינת חכמה ודעת, כמבאר בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן לו) וכמו שכתוב (קהלת ב), "כִּי־תֵרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ כֵּן יֵתְרוֹן הַחֲכָמָה וְכוּ'" ולילה הוא בחינת חוה-מלכות, בחינת ולילה ללילה יהוה וכמבאר בזהר הקדוש ומובא לעיל בהלכות השכמת הבקר (הלכה ג) שבליילה תרעין דגן ערן סתימין, שהוא בחינת הסתלקות הדעת ועלמא אתנהיג על ידא דמטרוניתא, שהיא בחינת מלכות וכנ"ל ועל-כן בלילה דינא שלטא, כמבאר בזהר הקדוש כי כל הדינים נמשכין מבחינת שלא כסדר, שהוא בחינת דינים שמשם כל היסורים ח"ו שהם שלא כרצון האדם שהוא בחינת שלא כסדר, כי שלא כסדר הוא בחינת חשכת לילה כמו האדם ההולך בחשך שאז הולך שלא כסדר, כי אינו יכול לכוון הדרך הישר. ואז יוכל להבשל באבן וכיצא, נותנים לו מכות מכל צד והוא נופל, זה מה שעובר על האדם בחי' חושך, בחי' חוה ודינים, שיש בחצי לילה הראשון, שזה יכול ליפול כל לילה על אדם, וכן בכלליות החיים בזמן החושך. אך כשיש יום, הוא בחי' הארת הדעת שיודע שה' הכניס שכל בכל דבר, ועושה הכל לטובה בחשבון נפלא.

עצת השינה, רפואה לכל מחלות הנפש

אבל באור יום אז רואה הדרך והולך כסדר נמצא, שיום ולילה הם בחינת כסדר ושלא כסדר, בחינת אדם וחוה וכו' ועל-כן בלילה, שאז שולט בחינת שלא כסדר ובחינת כסדר, שהוא החכמה, שהוא אור יום נסתלק, על-כן צריכין אז לישן והשנה הוא בחינת בטול, לא שינה ממש דווקא, שהרי כבר ישן מקודם, אלא שיבטל עצמו בחי' מ"ה, היינו לדעת שכל המחשבות שיש לי עכשיו, זה כלום, כלום, לא מתייחס לזה, רק לחשוב בתורה תפילה ודברי רבינו, אפי' שהמחשבות האלה חוזרים עוד ועוד, יאמר לעצמו עוד פעם ועוד פעם, זה כלום כלום, כשהוא מתעקש בזה הביטול בבחי' שינה, יוכל לרפאות את הנפש מהחולאים הכי קשים, מכל הבלבולים שעוברים.

רוב אנשים סובלים מאד ממחשבות זרות, שנכנס להם בראש איזה אדם, או איזה עסק, או איזה תאוה ה' ירחם, שנמשך בכל פעם, והיצר הרע מסבב אותו בכל פעם, וצריך ללחום בזה. ומכ"ש אדם שהוא בעל מחשבה נתפס חזק לאיזה דבר, יש עצה נפלאה הזאת:

כי כשרואה האדם שהדעת מתבלבל ואין הדעת מישיב פראוי ואז יכול להתגבר בחינת הדינים הנאחזין בבחינת שלא כסדר, כי כשהדעת דקדשה בשלמות אז נתבטל בחינת שלא כסדר לבחינת כסדר כנ"ל, כי באתר דאית דכר נוקבא לא אדרב תמן וכנ"ל אבל בלילה שאז הדעת מסתלק ואז מתגבר ח"ו, בחינת שלא כסדר שמשם אחיזת הדינים ח"ו, אזי צריך האדם לסלק דעתו לגמרי כאלו אין לו שום דעת כלל ויבטל עצמו לגמרי, אפי' שאינו יושן בפשטות, לענין הבלבול אני יושן. והוא הפעם השלישית שמוהרנ"ת מזכיר עצה נפלאה הזאת בלקוטי הלכות, שכבר הזכירה בהל' השכמת הבוקר ג' וד', כי בשעת שינה מסתלקים הרבה דברים שנתדבקו במח, ויכולים לעשות זאת גם כשהוא ער.

שהיו בחינת שנה שמקרחים לישן בלילה בעת שאין הדעת בשלמות כנ"ל שאז יוכל ח"ו, להתגבר בחינת שלא כסדר כנ"ל, על-כן צריכין לישן לסלק דעתו לגמרי ולבטל עצמו לגמרי, להראות שבחינת שלא כסדר, שהוא בחינת הגוף, אין לו שום חיות היינו הבלבול שעובר עלי

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב-ג

עכשיו, אינו כלום, אין לו שום חיות, זה לא שייך לי כי אם על-ידי השכל ועכשיו אנו מסלקין השכל לגמרי ונשאֵר הגוף בְּאֵבן דומם בלי חיות כי אם בְּצַמְצוּם גדול מאד ואֵז בְּשַׁעַת הַשְּׁנֵה נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׁכָל וְנִתְחַזַּק יוֹתֵר. כי בכל פעם שהמחמ מבולבל, יישן מזה הבלבול, פשוט לסלק המחשבה הזאת, ויעשה מה שצריך, להתנהג כמו שכל אדם מתנהג, לא יודע תשובה עכשיו על מה שעובר עלי, עובר עלי כי אין לי חיות ושכל דקדושה, הביטול הזה הוא כמו שינה שמחדש ומחזק את השכל יותר. אני יודע שאני לא יכול להרגיש את האמת עכשיו, אני רק יודע שזה כלום, אין לי ישוב הרעת עכשיו, ובוזה מראה שאין בגוף ממש, רק מבטל השלא כסדר.

וזה מאד עוזר הן לגבי מחשבות זרות בתפילה, או עגמת נפש וצער קשה, לדעת שבדבר הזה איני יודע עכשיו כלום. עי"ז יתחזק שכלו ויתחדש, כמו בגשמיות שהגוף מתחדש כשיושנים, קשר הגוף והנשמה בחי' אדם וחווה, ועי"ז גם בחי' גוף מקבל חיות ע"י האור. ובהמשך מגלה שזהו סוד נסירה בר"ה והביטול ע"י תשובה וענין תקיעת שופר כמ"ש להלן.

ואֵז כְּשִׁמְתֵנוּר מְשִׁינֵנו חוֹזְרִים אֵלָיו הַמְחִין מְחַדְּשִׁים וְאֵז חוֹזֵר וְנִתְחַזַּק גּוֹפוֹ, כִּי עֵקֶר חַיּוֹת הַגּוֹף הוּא עַל-יְדֵי הַנְּשָׁמָה. הגוף הוא בחי' שלא כסדר, הוא מקבל חיות מהמח שהוא הכסדר. וְהַנְּשָׁמָה וְהַגּוֹף הֵם בְּחִינַת כְּסֵדֵר וְשֵׁלָא כְּסֵדֵר, כִּי גּוֹף וְנִשְׁמָה הֵם בְּחִינַת אִישׁ וְאִשָּׁה כְּיֹדְעֵי, בְּחִינַת אָדָם וְחוּהָ, בְּחִינַת אֹרֹךְ וְחֶסֶד וְסִכְלוּת, ואחד צריך לתקן את השני כמובא בהתורה "דַּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ" (בסימן לו) ואין לגוף שום חיות כי אם על-ידי הַנְּשָׁמָה, עַל-כֵּן בְּלִילָה, שְׂאֵז אֵין הַדַּעַת בְּשִׁלְמוֹת, אֵז צְרִיכִין לְסַלֵּק הַדַּעַת לְגַמְרֵי וּלְבַטֵּל עֲצָמוֹ מִמֶּשׁ, שְׂזָהוּ בְּחִינַת שְׁנָה, כְּדֵי שֵׁלָא יִתְגַבֵּר בְּחִינַת שֵׁלָא כְּסֵדֵר כִּנ"ל:

עיקר 'שלא כסדר' נאחז בידי האדם

ג) וְעַל-כֵּן בְּשִׁמְתֵנוּר מְשִׁינֵנו אֵז צְרִיךְ לְטַל יְדֵינוּ בְּמִים, כִּי הַמִּים הֵם בְּחִינַת דַּעַת, בְּחִינַת (ישעיה יא) כִּי תִמְלֵא הָאָרֶץ דַּעַת אֵת ה' כְּמִים לִים מְכִסִּים כִּי אֲנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ מִמֵּי הַדַּעַת כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת כְּסֵדֵר, כְּדֵי לְבַטֵּל הַזְּהֵמָה הַנֶּאֱחָז בְּהַיָּדִים שְׂאֲחִיזָתָהּ בְּבְחִינַת שֵׁלָא כְּסֵדֵר, הַגֵּם שִׁכְבַר הַתְּבַטֵּל ע"י הַשְּׁינָה, אֲבָל זֶה עֵרִיךְ נֶאֱחָז בְּאָדָם קִצַּת הַחֲשֵׁשׁ אוֹלֵי יַחֲזוּר הַבְּלָבּוּלִים שֶׁל אֲתִמּוּל, לְכֵן תִּיכְף יִטּוֹל בְּמִים בְּחִי' דַּעַת כְּסֵדֵר עַל הַיָּדִים שֶׁבָאֵם נֶאֱחָזת הַקְּלִיפָה שֶׁאֲדָם רוֹצֵה כְּבוֹד עֲצָמוֹ וְדוּאָג, וְהַרְיִנִים יוֹנָקִים מִמֶּנּוּ יוֹתֵר, וְעֵינָי הַעֵצָה שֶׁל הָאָדָם שִׁיֵּצֵא מִמְּקוֹם הַרִין לְמִקוֹם הַרְחָמִים, וְאֵז ה' יִרְחֵם עֲלֶיךָ, אֵל תֹּאמֵר שֶׁזֶה שֵׁלָא שִׁיךְ לךְ, בְּהַלְכָה זֶה תִּרְאֶה שֶׁזֶה כֵּן שִׁיךְ לךְ, יַחַד עִם הַר"ה שֶׁל רַבִּינוּ כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר לְהֵלֵךְ בְּהַלְכָה זֶה.

כִּי כָל אַחִיזַת הַקְּלִפּוֹת הוּא בְּבְחִינַת שֵׁלָא כְּסֵדֵר כְּשִׂאֵנוּ מְקַבֵּל חַיּוֹת בְּשִׁלְמוֹת מְבְחִינַת כְּסֵדֵר, שְׂזָהוּ בְּחִינַת חֲשֵׁכַת לִילָה וְשֵׁנָה שְׂאֵז נִשְׂאֵר הַגּוֹף, שְׂהוּא בְּחִינַת לִילָה, בְּלִי חַיּוֹת מִהַשְּׁכָל, שְׂהוּא בְּחִינַת יוֹם וְאֵז הַסְּטֵרָא אַחְרָא שְׂאֲחִיזָתָהּ מִשָּׁם, מְבְחִינַת שֵׁלָא כְּסֵדֵר, נֶאֱחָזת בְּהַיָּדִים דִּיקָא, כִּי כָל עֵקֶר הַתְּקוּן הַנ"ל שְׂיִהְיֶה נִתְחַבֵּר וְנִכְלָל שֵׁלָא כְּסֵדֵר בְּבְחִינַת כְּסֵדֵר, זֶהוּ נִכְלָל בְּבְחִינַת יוֹד, שְׂהוּא בְּבְחִינַת כֶּף, בְּחִינַת יָדִים, בְּחִינַת אֲחוּר וְקָדָם צְרָתָנִי וְתַשַּׁת עֲלֵי כְּפִיָּךְ כִּנ"ל שְׂזָהוּ בְּחִינַת אֵל תֹּאמֵר יְדִיךָ אֵלָא יְדִיךָ, כְּמוֹכָא עַל פְּסוּק, "פּוֹתַח אֵת יְדִיךָ" כְּמוֹבֹאֵר שֶׁם בְּמֵאמֹר פ"ב שֶׁאֲדָם צְרִיךְ לְהַשְׁלִים אֵת עוֹה"ז, לְצֵאת מִדְּרוֹ"י מֵהַיָּדִים צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת, וְטֵרוּד אֵם יִסְתַּדֵּר לוֹ, לְהַמְשִׁיךְ דַּעַת בְּחִי' יו"ד, בְּחִי' אָדָם שֶׁכָּלוּל מֵאָדָם וְחוּהָ, וְזֶהוּ פּוֹתַח אֵת יְדִיךָ.

ר' נתן גילה לנו כלל ויסוד גדול, איך לצאת משלא כסדר ולזכות לכסדר, ובהמשך ילמדנו איך כל זה נכלל אצלינו בפשטות עם עבודת חודש אלול, והנסיעה לרבינו על ר"ה, ממש לשנות את החיים, ולזכות למלכות וקדושה, לקבל ישועות וכל תמיד וילך כסדר תמיד אמן.

השי"ת ברא את העולם, הוא מרומם ומנושא מכל הרוחניות, וכל העולמות הם שלא כסדר נגדו

כי כלליות העולם נגד השם יתברך הוא בחינת שלא כסדר, כי השם יתברך הוא מרומם ומנושא מכל הרוחניות וכל העולמות הם בבחינת שלא כסדר נגדו, כי כל העולמות מתנהגים על ידי בחינת מלכות, כמבאר בהתורה הנ"ל ומלכות הוא בחינת שלא כסדר כנ"ל וזהו בחינת (ר"ה כז) בתשרי נברא העולם. 'תשרי' הוא בחינת תשר"ק, 'שלא כסדר', בחינת מלכות כנ"ל. רבינו מזכיר שם במאמר שניסן הוא בחי' אבי"ב א"ב כסדר, ותשר"י הוא שלא כסדר, הפוך מהסדר, אות י' בסוף ממתיק את תשר"ר. מלכות נבנית בר"ה, בתשרי נברא העולם הזה, שיש בו הרבה דברים שלא כסדר.

ועקר בריאת העולם הוא בגין דישתמוזעון ליה פרי לזכות לדעת שלם הינו לדעת אותו יתברך, שזהו עקר אמתת הדעת ורק זה נקרא דעת, להאמין בה' ולחשוב ממנו ית', ע"י לימוד ספרי הצדיקים יוכל לחשוב ממנו יתברך ולדעת ממנו כמו שכתוב (דברים ד), "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים וכו'", כמו ש בזה"ק ור' נתן חוזר על זה עשרות פעמים וזה צריך להיות לפני עיני האדם תמיד, שעיקר הבריאה הוא רק בגין דישתמוזעון ליה, להכיר אותו ית', רק בשביל זה אנו פה, עוד פעם רק להכיר את ה', וזה מתגלה בתוך התפילה, ובתוך מה שעובר עליו, לדעת שה' מנהיג, ולהורות ולהלל תמיד על החסדים שיש. ויש בזה מה שמתבאר בכתבי האריז"ל, ומה ששייך לנו הוא המתבאר באור הבעש"ט, ומה שהרבי מביא לנו צמצומים נפלאים איך לחשוב מה' בתוך המציאות, בתכלית ההרחבה והדרך שגם אנחנו נזכה לאשתמוזעא ולהכיר את ה' ע"י אור תורת הצדיק.

עבודת האדם לכלול העולמות ולהעלותם לשורשם היותר גבוה

הינו שעקר הבריאה היתה פרי לחבר שלא כסדר בבחינת כסדר, להעלות כל העולמות לשרשן שיחזר ויתבטל בחינת שלא כסדר, שהוא בחינת כלליות כל העולמות, נגד בחינת כסדר, שהוא הדעת, שהוא ידיעת אלקותו, שזהו עקר התכלית וההשארה שישאר סוף כל סוף והכל יתבטל נגד זה, כלול בזה ענין היחודים ועליית העולמות שמוהר"ת מזכיר מאות פעמים ויותר, שהעיקר הוא לתקן העולמות, הוא ענין שמבואר בזה"ק וזה שייך לכולנו, יש מה שאדם צריך לתקן העולמות בכל יום ויום ע"י העבודה שלו, וכל אחד צריך להאמין שע"י עבודתו הוא מתקן העולמות. האמונה הזאת מביא את האדם להתעורר מחדש, זהו עיקר האמונה בדברי חז"ל ובה"ק.

כי העולמות הוא בחי' מלכות, אנו מעלים אותם וכולם מקבלים תיקונם, והם מתקרבים לה' ונכללים יותר במ"ה, באור שורש החכמה העליונה, להעלות העולמות לשרשם, שזהו עמקות העבודה שר' נתן מזכיר כאן. שיתבטל בחי' שלא כסדר מה ששייך שם. וזהו עיקר השארה שנשאר מהארם, לא כסף ולא כבוד, רק הדעת מה שהוא מכיר את ה', זה מה שנשאר, עוד יום של לחשוב מה', עוד חידוש, עוד הבנה בדברי הצדיקים, זה נשאר סוף מהארם. הכל יתבטל

נגד זה, הכל יתבטל רק מה שהעלה ותיקן את העולם זה מה שנשאר.

ע"י מעשה ודיבור עם מחשבה פשוטה, יזכה להרים הכל למחשבה יותר הזקה

אבל לזכות לזה, לחבר ולהעלות כל העולמות שהם בחינת שלא כסדר, לשרשן, שהוא בחינת כסדר, שהוא החכמה והדעת הנ"ל, זה אי אפשר לזכות פי אם בעולם המעשה הזה על - ידי עשיית המצות לקום בבוקר, ציצית ותפילין ותפילה, וקיום התורה דיבור וכן דיבור התפילה, וכלליות התורה בכלל בידיהם שהם כלי המעשה, בחינת (רברים ז') היום לעשותן. גם עבודת המחשבה נקראת מעשה, כי המחשבה היא יגיעה גדולה. וגם נקרא ידיים, שהוא התגלות אהבה ויראה, שני ידיים.

וזוהו בחינת (שם ט') ושני לחות הברית על שתי ידי, כי כלליות התורה, שהיא בחינת שני לחות הברית, היא כלולה בשתי ידיים, שהם בחינת כלי המעשה, משה רבינו הוריד תורה לתוך פשוטות פשוטות עוה"ז, אפי' לאדם שאין לו עכשיו כח המחשבה וישוב הדעת, שיעשה מצות מעשיות. כי הידים מושיטין כל דבר למקום שצריכין אותו, בן בכלליות העולם על-ידי בחינת ידיים, שהם כלי המעשה, בחינת כלליות התורה, על - ידי זה לוקחין את כל העולמות, שהם בחינת שלא כסדר. ומעלין אותן ומושיטין אותם להשם יתברך שיהיו נכללין בשרשן בבחינת כסדר

כי ע"י שאדם עובר את ה' במעשה, לקיים רמ"ח מצות עשה כמה שיכול, ולהזהר משם"ה לא תעשה, ועוסק בתורה ותפילה בדיבור, ועי"ז חשוב שהוא מתקן העולמות והמחשבה נהיה יותר יותר חזק. ואזי אפי' שלא כסדר היינו שהמחשבה חלשה מאד, גם זה יכלול בכסדר. ועי"ז כל העולמות עולים לבחי' יותר גבוהה של בחי' מ"ה, בשורש העליון, כסדר הכי עליון, רמוז בזה סודות עמוקים מהרש"ש.

וחס ושלום להרהר ולומר שר' נתן אומר כאן שעיקר התורה הוא רק ידיים בלבד, שהרי התורה הוא מחשבה דיבור ומעשה, אלא שהוא מדגיש שהתורה נמצאת גם לאדם שהוא בירידה בח' שלא כסדר ממש, שקשה לו לעשות מעשה ולחשוב מחשבות, וע"י שמתגבר, נכלל בשורשו בבחי' כסדר.

ועל-כן איתא בזהר שבשעת הסתלקות ר' אליעזר הגדול הגביה שתי ידיו ואמר, ווי לתרין תורות דיסתלקו מעלמא וכו' כי שני הידים הם בחינת כלליות התורה, בחינת תורה שבכתב ותורה שבעל פה וכן"ל. ועל-כן עקר המשכת הקדשה הוא על-ידי קדשת הידים. וזהו בחינת נטילת ידיים שחרית, כי מחמת שבעת השנה נסתלק החיות ואז הסטרא אחרא, שאחיזתה בבחינת שלא כסדר, נאחזת בהידיים ויקא, כי היא פרוכה אחר הקדשה תמיד היצר הרע תמיד כרוך אחר האדם וכל עניינו להפריד את האדם שיפול לבחי' שלא כסדר, שלא יחשוב מה' רק יחשוב מעצמו ולא ילך לו טוב, והוא נאחז בידיים דוקא, כי שם עיקר הדרך להעלות את זה. והרברים האלה נמצאים בכל אדם בשקט, באחורי המחשבה, בפניה שקטה בלב, ולזה צריך בכל יום נטילת ידיים עם אמונה.

ומחמת שעקר הקדשה לכלול כל העולמות בשרשן, דהיינו לכלול בחינת שלא כסדר בבחינת כסדר, הוא על - ידי בחינת הידים כנ"ל, על-כן הסטרא אחרא דאולה בתר פרודא תרי ורוצה

להתגבר תמיד להפריד ח"ו, בחינת שלא בסדר מבחינת כסדר, על-כן היא נאחזת בהידים דיקא ששם עקר הקדשה והם עקר הכלים שעל ידם יכולין לקשר ולהעלות בחינת שלא בסדר לבחינת כסדר, על-כן הם נאחזים שם ביותר ועל-כן תכף בשעומד משנתו צריך לטל ידיו במים תכף להמשיך מימי הדעת כדי להמשיך בחינת כסדר, כדי לגרש את הסטרא אחרא הנאחזת מבחינת שלא בסדר כנ"ל וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קט), בת מלך היא ומקפדת וכו' כי הקלפה נקראת בת מלך בודאי, מחמת שנאחזת מפגם המלכות בשחולקין בחינת מלכות לעצמו ואומרים אנא אמלוד, שאז נעשה הכל שלא בסדר, שמושם אחיזת הדינים והקלפות וכנ"ל ועל-כן נקראת בת מלך כנ"ל: בחי' שחולק מלכות לעצמו, שלא כסדר. וע"י המים ממשיך לעצמו בחי' מ"ה, כסדר.

ד) ועל-כן אסור קדם נטילה לגע בידיו בעיניו ואזניו וכו' (שלחן ערוך סימן ד' סעיף ג') כי כל אלו הם נקבי הראש והמוח וכל זה נקבים אלו הם בחינת המשכת הדעת שנמשך דרך ז' נקבים אלו, שהם בחינת שבעת הנרות, כמבאר במקום אחר (סימן כ"א) כי כל מה שאדם חושב, הוא על מה שראה, שהריח, ששמע, והרגיש ודיבר. הרברים שצריך להעלות את המח לבחי' כסדר, שם צריך להזהר שלא יתקלקל המחשבה, שהידיים לא יטמאו את היכולת להתעלות ממעשה ודיבור למחשבה. שיוכל להאיר בו אור המ"ה החדש.

ועל-כן קדם נטילה אסור לגע בהם בידיו כדי שלא יתגבר בחינת שלא בסדר על בחינת כסדר, שהוא בחינת הדעת, בחינת ז' נקבי המוח על-ידי הזוהמה הנאחז בהידים, שהם כלי המעשה, שאחיזתו מבחינת שלא בסדר ועל-כן צריכין לטהר ולקדש תחלה את הידים במים, שהם בחינת המשכת מימי הדעת ואז יכולין להרים הידים לה' ולכלול הכל בבחינת כסדר, בבחינת (תהלים קלד) שאו ידיכם קדש, כי על-ידי המשכת הדעת נכלל הכל בבחינת כסדר, שהוא בחינת חכמה ודעת כנ"ל, כי החכמה נקרא קדש כידוע

אהה לאור דברי ר' נתן לאיזה נטילת ידיים יכולים לזכות כמה פעמים ביום, בלילה ובבוקר. להמשיך מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, להמשיך בחי' אור מ"ה, ג' ידיים, יד הגדולה, החזקה והרמה, כיון שיד מרים כל דבר, כך נטילת ידיים היינו שהעולם מתרומם.

רבינו מזכיר גם שענין יד הוא בחי' אמונה, ויהי ידיו אמונה, כי נטילת ידיים הוא דבר גדול מאד מאד מאד, להרים ולנשא, לא רק לקיים מנהג נטילה מצות אנשים מלומדה, אלא עי"ז נעשה הרמת כל הבריאה למעלה למעלה.

בקימת חצות או לפנות בוקר מחברים לילה ושלא כסדר, אל היום והביטול

וזהו בחינת קימת חצות או על כל פנים קדם עלות השחר, כדי לחבר לילה ביום בתורה ותפלה, כדי לחבר ולכלול מדת לילה ביום, הינו לכלול בחינת שלא בסדר, שהוא בחינת לילה, בבחינת כסדר שהוא בחינת יום, שהוא עקר עבודת האדם להעלות ולכלול כל העולמות בשרשן וכנ"ל:

ר' נתן חוזר עוד פעם להראות לנו איך להמשיך לעצמו בחי' 'דבר' לבטל כל ענין הדין, והכל חוזר לענין קימת חצות. גם אם אתה לא יכול לקום בחצות, כבר אמר רבינו לר' דוב שהחצות שלו זה בשעה שלוש, כל אדם מה שהוא יכול, ע"י בחי' קימת חצות, עכ"פ קודם עלות השחר, שאדם יכול לפני התפילה להתכוון, רבינו מכניס אותנו לעסוק הרבה בתפילה בכונה,

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ג - כ"ד נטילת ידיים שחרית ב - ג

התבודדות ותהלים, שיעורי לימוד, גמ' שו"ע, שרבינו הזהיר מאד ללמוד גמ' שו"ע זה"ק וספרי הצדיקים, שזה עיקר הלימודים, לא לזוז מזה. ואפי' שיש לו מניעות מכל זה, כלל גדול לא לשנות את האמת, לרצות את האמת, ולא ליפול משום דבר. להתחזק לעשות מה שהוא כן יכול.

וזהו (שם), "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות" 'העומדים' וכו' 'בלילות' דיקא, כי עקר התקון על - ידי זה, על - ידי שקמים בלילה לעסוק בתורה ותפלה, שעל - ידי זה כוללין לילה ביום שלא כסדר בבחינת כסדר, שזהו עקר תקון כל העולמות כנ"ל כי ביטול השלא כסדר הוא ע"י היגיעה בתורה ותפילה, לחטוף בלילה וביום, התבודדות ותהלים, וזהו שנשמך, "שאו ידיכם קדש וברכו את ה'" 'שאו ידיכם' דיקא, כי להעלות ולחבר ולכלול לילה ביום שלא כסדר בבחינת כסדר, זה נעשה על - ידי הידים דיקא, שהם כלי המעשה, בחינת כלליות התורה, שהם מגביהין כל העולמות לשרשן בבחינת שאו ידיכם קדש וברכו את ה', בחינת (רברים לב) כי אשאו אל שמים ידי, שזהו בחינת הרמת ידים הנאמר בזהר הקדוש, ג' פעמים י"ד בגי' שם מ"ב שמגביה את כל השלא כסדר, לכלול בכסדר. גם כשהוא במלחמה, ישבה ויקשר אלקותו ית' במחו, וימשיך אור מ"ה כי כלליות העולמות הם כלולים בידי, בבחינת (ישעיה מוח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ועל - כן עקר הקדשה בידי, שעל - ידי שמקימין התורה והמצוות שכלולים בידי, שהם כלי המעשה, על - ידי זה מגביהין כל העולמות, שהם בחינת שלא כסדר ומעלין אותן ומושיטין אותם לשרשן, להשם יתברך לבחינת כסדר, שהוא בחינת חכמה שנקרא קדש פדוע וזהו "שאו ידיכם קדש" כנ"ל ועל - כן הוא נקשר יפה לפסוק הקדם, שהוא, "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בלילות" וכנ"ל:

וגם שבתחילה היתה מחשבתו חלשה, ע"י שמתבטל, וחושב מהשי"ת, מה אני ומה חיי, אזי מתחזק כח המחשבה, ומרים ידיו לכלול הכל יחד להשי"ת.

הרי למדנו כלליות העבודה התמידית בכל יום תמיד, להזהר שלא יאחו בנו השלא כסדר, רק לכלול אותו חזרה לכסדר, ע"י המשכת הדעת בקימת חצות, לקום לפנות בוקר, לעסוק בתורה כמה שעות, לחבר לילה ויום, שיש בזה את הכח המופלא הזה, ועי"ז נקיים נטילת ידיים בהתחדשות. אמן